СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 56. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 10 березня 1933. — VOL. XLI. No. 56. Jersey City, N. J., Friday, March 10, 1933. THREE CENTS.

РУЗВЕЛТ ОБСТОЮЄ НЕГАЙНЕ ВІДЧИНЕННЯ БАНКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявиться у своїм предложенню конґресови за те, щоби не продовжувати банкових „святочних днів" і відчинити всі банки в цілім краю для продовжування банкового діловодства.

ПУСТЯТЬ В ОБІГ БІЛІОНИ НОВИХ ДОЛЯРІВ.

ВАШИНҐТОН.—Вже в найближчих днях дістануть многі банки більшу скількість готівки. Федерел Різерв Бенк буде уповноважений конґресом до видачі кількох біліонів нових банкнотів. Нові гроші будуть оперті на незамороженім майні банків.

РУЗВЕЛТ ДИКТАТОРОМ У ФІНАНСОВИХ СПРАВАХ.

ВАШИНҐТОН. — Конґрес наділить президента Рузвелта цілком певно такими правами, що він зможе видавати на власну руку зарядження, які вважатиме доцільними для приведення краю до фінансової рівноваги.

РОЗДІЛЯТЬ БАНКИ.

НЮ ЙОРК. — Вінтроп Алдріч, фінансовий заступник Джана Д. Ракефелера й президент дирекції „Чейз Нешенел Бенк", заповідає, що мусить у короткому часі прийти до того, що банки, які збирають ощадности, будуть строго відділені від інвестиційних банків. В той спосіб охоронить ся депозиторів від того, щоби їх грішми спекулювали.

В НЮ ЙОРКУ ПОЛЕКШАЛО.

НЮ ЙОРК. — Заряд нюйорської біржі заповідає, що як тільки будуть усунені банкові обмеження, біржа буде знову відчинена.

БУДУТЬ ДОМАГАТИСЯ ЗВОРОТУ ЗОЛОТА.

ВАШИНҐТОН. — „Федерал Різерв Борд" видав розпорядок усім банкам, які є з ним у звязку, щоби подали йому імена всіх тих осіб, котрі витягали з банків золото, почавши від 1 лютого. В той спосіб хочуть мати спис тих всіх, що витягнули золото і його сховали.

Кажуть, що це сталося на виразне домагання президента Рузвелта. Тепер хочуть покарати тих усіх, що не віддадуть похованого золота до банків до 13 березня.

Банки ведуть від 1915 р. точні списи всіх людей, що повитягали золото.

ЯК ВИТЯГАЛИ З БАНКІВ ЗОЛОТО.

ВАШИНҐТОН. — В останнім тижні перед банковою мораторією витягнено з банків золота на $226,000,000. З того $116,000,000 було призначено для депонування в заграничних банках.

НЕ БУДЕ ГРОШЕВИХ ЦЕРТИФІКАТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар Вудін заявив, що уряд є проти видачі грошевих посвідок. Зате пуститься в рух більшу скількість долярових банкнотів.

ПРОТИ ПОЛЕКШ ДЛЯ ТИХ, ЩО ХОВАЛИ ГРОШІ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар скарбу видав зарядження, щоби банки приймали нові депозити і видавали новим вкладникам кожду скількість гроша без огляду на банкові обмеження.

Проти цього протестують банкирі, бо кажуть, що в той спосіб дається полекші тим, котрі заслугують на кару. Бо на дійсні полекші заслугувалиб ті, що грошей не витягали й не заподіяли банковості скрути.

СПЕКУЛЮЮТЬ ПОЖИВОЮ.

НЮ ЙОРК. — Банкові обмеження спричинили зменшення довозу живности, а це знову дало нагоду спекулянтам підносити штучно ціни на споживчі артикули. Мейор міста зарядив, щоби слідити за того роду спекулянтами.

В КОНҐРЕСІ ПІДЕ ВСЕ ГЛАДКО.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт не матиме клопоту з новим конґресом. Принаймні так буде на початку, коли конґрес буде радити над новими способами заради фінансовій анархії. Пропозиції уряду будуть приняті, і то негайно.

ЗОЛОТО ВЕРТАЄТЬСЯ ДО БАНКІВ.

НЮ ЙОРК. — Федерал Різерв Бенк подає, що в останніх днях доставлено йому багато міліонів долярів у золоті.

ЗА ПІДВИШКУ ПЛАТЕНЬ, А ПРОТИ ЗНИЖКИ.

ВАШИНҐТОН. — Вилієм Ґрін, президент Американської Федерації Праці, відзивається до робітництва в справі заробітних платень. Він каже, що робітництво не може допускати до знижки платень, бо вони мусять бути піднесені, а не знижені.

Він теж далі домагається негайного заведення в цілій індустрії пять-дневного тижня й шість-годинного дня праці.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

МЕНІ ОДНАКОВО.

Мені однаково, чи буду
Я жить в Україні, чи ні,
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині —
Однаковісінько мені!

В неволі виріс між чужими,
І, неоплаканий своїми,
В неволі плачучи умру,
І все з собою заберу,
Малого сліду не покину
На нашій славній Україні,
На нашій — не своїй землі.
І не помяне батько з сином,
Не скаже синові: „Молись,
Молися, сину! за Україну
Його замучили колись."

Мені однаково, чи буде
Той син молитися, чи ні...
Та не однаково мені,
Як Україну злії люде
Присплять, лукаві, і в огні
Її окраденую збудять...
Ох, не однакаво мені!

Травень 1847.
Петербург, у цитаделі.

TARAS SHEVCHENKO.

'TIS ALL THE SAME TO ME...

'Tis all the same to me—whether
Or not Ukraine my home will be,
Or, while I wade in distant snows,
I'll linger in some memory—
'Tis all the very same to me.

In bonds grown up, 'mong strangers tented,
And, by my own not once lamented,
With tears in slavery I'll die
And take with me what earth supplied
Without the slightest trace to leave
In our Ukraine, so far renown,
In our dear land—yet not our own;
And fathers may not even tell
Their sons to think of me, nor say:
"Pray, son, for him who for Ukraine
Was tortured till his life he lay."

'Tis all the same to me whether
Or not that son will pray for me...
But all the same 't will never be
When envious and evil neighbors
Will lull Ukraine and, in some name,
Will strip her of her wealth with sabres...
To me 't will never be the same!

Translated by
Waldimir Semenyna.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

26 ЛЮТОГО

(старого стилю).

Є в році день один — його святкуєм ми,
Зібравшися в братерські кола,
Щоб промінь ще додати у лютий час пітьми
Поетови до ореола.

І скрізь, де ще живуть України сини,
Незрадні народу діти,
Те свято справити зіходяться вони,
Щоб разом плакати й радіти.
І смуток свій несуть за скривджених людей,
І віру в кращий час приносять,
І з стогоном тяжким з намучених грудей
У Бога правил правди просять,
І пісня голосна, як наш народ смутна,
Гуде в мельодії чудовій!
У тонах жалібних розказує вона
Про наші болі невимовні.
А там промова знов у пишній похвалі
Тараса гучно прославляє,
І чується тоді, що знов він на землі
І тихим словом промовляє:

Мені однаково, що бучно так мені
Ви спомин правите що року,
Мені однаково, що в честь мою пісні
Складаєте в хвалу високу,
Однаковісінько булоб й тоді,
Як би були мене й забули, —
Але я радий тим, що в вас любов пережила
Часи страшної безнадії,
Нехай же буде й вам за те моя хвала,
Що в вас живі чуття святії.
О, бережіть її, ту чистую любов
До обездоленого люду:
Я задля нього жив і кайдани знайшов,
Його й на небі не забуду.
Любіть же ви його, працюйте, бороніть
Від темряви, що душу вяже.
Довічная любов, — то мій вам заповіт,
А та любов вам шлях покаже.

Володимир Самійленко.

Taras Shevchenko.

PRAYER.

To Tsars and kings
who tax the world,
Send dollars and ducats,
And fetters well-forged.
To toiling heads and toiling hands,
Laboring on these stolen lands

Endurance and strength.
To me, my God, on this sad earth,
Give me but love,
the heart's paradise
And nothing more.

Translated by A. J. Hunter.

ҐІТЛЄР ЗНІС АВТОНОМІЮ ВСІХ НІМЕЦЬКИХ РЕПУБЛИК.

БЕРЛІН (Німеччина). — Уряд Ґітлера поволі зніс автономію всіх німецьких републик, які складають німецьку державу, призначивши скрізь начальниками поліції членів своєї партії. Лише в Баварії Ґітлєр ще не зробив нічого такого, що обмежилоб автономні права цієї републики. По цілій Німеччині тепер переводиться поспішно заміну всіх державних вищих урядників ґітлєрівцями. Партійні організації ґітлєрівців захопили в свої руки багато комуністичних домів, на яких тепер повівають фашистівські прапори.

В Берліні ґітлєрівці урядили свою головну кватиру в домі імени Лібкнехта, який був головною кватирою комуністів. Панування ґітлєрівців наочно видно з того, що в цілій Німеччині на ріжних установах зявилися їх партійні прапори та прапори бувшої німецької монархії.

Є відомости, що бувший кайзер Вільгельм відмовився від претенсій на престол, уступаючи їх своєму синови, бувшому крон-принцови. Жінка Вільгельма впросила в Ґітлєра дозвіл на поворот бувшого кайзера до свого маєтку біля літнища Ґамбурґ фон Ґоґе, який визначається гарною мінеральною водою.

ХОЧУТЬ РАТУВАТИ КОНФЕРЕНЦІЮ ПРО ОБЕЗЗБРОЄННЯ.

ЛОНДОН (Англія). — Премієр міністер Мек Донелд та секретар справ закордонних Саймон поїхали до Парижа, щоб там переговорити з французьким урядом у справі вратування міжнародньої конференції в справі обеззброєння. Вони ставлять своїм завданням знайти таку редакцію певних резолюцій, яка уможливить дальшу працю конференції.

При побаченню з французьким урядом вони також обговорять світове економічне становище та можливість добитися від президента Рузвелта дальшої мораторії на міжнародні воєнні борги.

ГОДІ КУПУВАТИ ЛИШЕ СВОЄ.

ЛОНДОН (Англія). — Контрольор департаменту морської торговлі, сер Едвард Кров, свого часу агітував за гасло „купуйте лише британське". Але тепер він переконався, що така політика шкідлива для самої Англії більше, ніж для інших держав. Тепер він пропонує нове гасло: „купуйте американське, а Американці хай купують усе британське".

ЗМЕНШЕННЯ БЕЗРОБІТНИХ У НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН (Німеччина). — За другу половину лютого число безробітних у Німеччині зменшилося на 45,000 осіб. Тепер загальне число безробітних виносить 6,002,000 осіб, які мають допомогу від держави.

В АВСТРІЇ ДИКТАТУРА.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Президент републики передав усю повноту влади канцлерови Дольфусови, який тепер став диктатором Австрії. В Австрії вже заведено сувору цензуру на ґазети й заборонено всі політичні мітинги та збори. Цю диктатуру встановлено на те, щоб недопустити до фашистівського перевороту в републиці й щоб припинити аґітацію за приєднання Австрії до Німеччини.

Австрійські фашисти вже давно готуються силою захопити владу в свої руки й кажуть, що диктатура Дольфуса не вратує Австрії від фашистівського перевороту.

ПРОТИ ЗНИЖЕННЯ ПЛАТНІ.

ДУБЛИН (Ірляндія). — В парляменті прийшло до гарячих дебат, які розвели посли в справі проєкту уряду зменшити платні урядовцям та заробітну платню робітництву. Один з противників такого зменшення назвав міністра праці брехуном, за що був видалений з салі засідань.

Цілком можливо, що робітничі посли, які підтримують уряд Де Валери, відмовлять йому своєї дальшої підтримки, а тоді в Ірляндії наступить урядова кріза.

РОЗСТРІЛЯЛИ ҐУБЕРНАТОРА ДЖЕҐОЛУ.

ТОКІО (Японія). — За відомостями з Манджурії китайський головнокомандуючий військами на північ Китаю наказав розстріляти бувшого ґубернатора провінції Джеґол, Танґ Ю-Ліна, якого затримано в часі переходу з Манджурії до північного Китаю.

ЯПОНЦІ МІЦНО ОБСАДИЛИ КОРДОНИ ДЖЕҐОЛУ.

ШАНҐГАЙ (Китай). — Японські війська міцно обсадили ввесь кордон провінції Джеґол з північним Китаєм. Тепер уся увага уряду звернена на оборону північного Китаю від японської інвазії. Покищо Японці ще не розпочали наступу на північний Китай, але його можна сподіватися кождої хвилини.

Можливо, що теперішній міністер воєнних справ у нанкінському уряді, Го-Інґ-Чінґ, займе становище головнокомандуючого військами в північному Китаю й ґубернатора північних провінцій.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$7.00	На рік	$7.00
Six months	$3.75	На пів року	$3.75
Three months	$2.00	На три місяці	$2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$5.00	На пів року	$5.00
Three months	$2.75	На три місяці	$2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ОДИН ДЕНЬ У РОЦІ — ШЕВЧЕНКОВИ

У березні український нарід поминає память Тараса Шевченка. Одні роблять це з дійсного пієтизму до ґенія Шевченка і його фанатичної любови до України й українського народу, а інші згадують тому, бо це — національний обовязок і так випадає робити.

Згадувати Шевченка, себто думати про Шевченка, значить у практичному змислі думати про себе самого. Тому, коли беремося в один день у році до читання „Кобзаря", то поступаємо так, як ті виснажені голодом люди, що витягають останні центи й купують за них поживу, щоб ратувати своє життя від голодової смерти.

В часах таких національних нещасть, які доводиться тепер нашому народови переживати, таки й треба витягнути може й пброхом присипаний „Кобзар", а як його нема в хаті, то треба його за останні центи купити, й шукати в нім розради. Бо саме там знайдемо ту духову поживу, якої тепер наш національний орґанізм так дуже потребує. Там знайдемо лік на наші політичні орієнтації й відповідь на те, як ставитися нам до наших ворогів, а в першу чергу до Москви й Варшави.

Шевченко не дипльомат. У нього нема при вирішуванню політичних питань дипльоматичних крутійств, отого й „Богови свічка й чортови огарок"; з одного боку орієнтація на власні сили, а з другого — накладування з ворогами. У нього такі орієнтації називаються попросту „варшавським сміттям", а рабами, підніжками й грязею ті, що споглядають на Москву.

У Шевченка нема щодо служби українській ідеї ніяких компромісів, ніяких вибачень, ніяких виправдань. І тому Шевченко і його „Кобзар" знають тільки одну орієнтацію: Вставайте, кайдани порвіте і вражою, злою кровю волю окропіте!

Шевченко став у нас першим, бо він виспівав своїм словом те, що є в нашій душі найдорожчого, чого ніхто перед ним не мав відваги і талану пізнати й народнім масам у високо поетичній, а заразом і приступній формі передати.

В творах Шевченка бачимо себе самих, те все, що є в почуваннях нашого народу найкраще, найвзнесліше й найблагородніше.

І тому він є нашим народнім співцем, речником нашої душі. І тому саме, коли хочемо бути дійсними Українцями, з дійсним українським серцем, треба нам присвятити хоч один день у році для „Кобзаря", бо це є зеркало правдивої української душі.

Д-р Остап Грицай.

КОБЗАРЕВИ НЕПРИМИРНИХ

Слово в 72 роковини смерти Тараса Шевченка.

(10 березня 1861 — 10 березня 1933).

За-що боролись ми з панами?
За-що ми різались з ордами?
За-що скородили списами
Татарські ребра? Засівали
І рудою поливали
І шаблями скородили.
Щож на ниві уродило?...

Коли Шевченко, пишучи в р. **1844** в Петербурзі свою поему **„Чигирин"**, звернувся з отим наболілим псалмом до українського народу, то це в нього один з тих моментів **історичної свідомости,** які в нього так часто і з такою вражаючою ясновидючістю стають моментами суду над історичним минулим та теперішністю України. В Шевченка ось уся увага поетового духа його уява й вся його сила звернена майже виключно і всеціло на долю Рідного Краю й рідного народу. Він тут і тільки тут добуває нагоди й змоги розуміти у звязку зі судьбою України й судьбу інших поневолених народів. І щойно в співчуванню із життям укоханої батьківщини Шевченко всилі повернути погляд і на своє власне життя. Словом — наш великий поет не забуває ніколи про те, що доводилось і доводиться переживати його вітчині і його нації в круговоротах історичного існтування, й так важко йому почувати, коли в інших інакше. Коли його земляки байдужні до судьби України—

Оглухли, не чують,
Кайданами міняються
Правдою торгують...

Вони — ті злочинно байдужні й нетямучі, до яких вічи з глибин своєї душі накликує:

Схаменіться, недолюдки,
Діти юродиві!
Подивіться на рай тихий,
На свою Вкраїну;
Полюбіте щирим серцем
Велику руїну!
Розкуйтеся, братайтеся..."
(„Посланіє" 1845).

І тут Шевченко, як і кожний ґеніяльний поет, сторожко видючий син часу своєї епохи. Тієї епохи після-наполеонських десятиліть в Европі, де саме під впливом боротьби народів з корсиканським завойовником, а з другої сторони під напором страшного гнету, витвореного ладом австрійського канцлера князя Метерніха в державах т. зв. **Святого Союза** (Австрія, Німеччина й Росія), починається зворот до щораз свідомішого **націоналізму.** В моїй статті про шотляндського поета й повістяра **Вольтера Скота,** поміщеній недавно на сторінках нашого журналу, я вже мав нагоду вказати на те, як у першій четвертині XIX століття його **історичні романи** викликують майже в усій Европі школи історичних оповідачів, що змальовують з захопленням давнє й недавнє минуле даного народу. Правда — царські й цісарські уряди великих і дрібних Метерніхів дивилися на такі твори в поневолених народів дуже нерадо. Але властивого їх значіння для національної духовости вони всетаки не добачували гаразд. І тому їх поліцайська й жандармська цензура не припинювала й не могла припинити всього. А з записків Шевченка ми знаємо, що він твори Скота читав і дуже любив, і таксамо знаємо, що по думці його і його сопутників призначувалась **Кулішеви** роля українського Вольтера Скота. Але не тільки те. Подих славянського відродження, започаткованого пропамятними творами **Вука Караджіча, Яна Колляра, Павеля Шафажіка** та **Вацлява Ганки,** скріплював національну свідомість у славянських народів саме тепер почуттям приналежности до одної великої родини в протиставленню до чужого, зокремаж до германського світа, а з цим і повертав їх увагу, по приміру Караджіча й Шафажіка, як на велич національного минулого, так і на красу та на богацтво народньої творчости. І що не була це лиш справа вчених та поетів, але й широких громадянських кол, на це доказом ріжні славянофільські товариства, здебільша потаємні, які тоді завязувалися. Товариства, яких члени складали присягу вірности на зброю, і — як подає **М. Возняк** у своїй розвідці про Кирило-Методієвське Братство **(1921)** — напр. такими словами: „Перейду тисячі смертей, тисячі перешкод, перейду й посвячу останній віддих для свободи та братського союза благородних Славян..."

Але хоч і які шумні і як високопарні були гасла й програми таких славянофільських товариств, то Шевченка цікавили вони виключно з погляду на те, чим вони могли прислужитися **справі визволення України,** і наскільки в звязку з ними українські діячі всилі були працювати по своїх замислах.

Ми ось саме із Шевченкового „Послання" знаємо гаразд, як дуже обурювався наш поет на тих українських панів, що, нахапавшися вчених фраз з творів Колляра, Шафажика та Ганки, „перлися в славянофіли", не знаючи гаразд ні своєї власної історії, ні своєї власної, української мови. **Він, таки з найперших початків своєї творчости, Кобзар непримиримих, кобзар тих, для яких відносно історичного ворога України — Москаля і Ляха — існтувала тільки одна засада, кривавої пімсти;** він, Шевченко, не забував ніколи правди й історичної дійсности. І не гадав він нехтувати її в імя якихось вимріяних „братерських" ідеалів, які покищо надавалися тільки на предмет панських балачок та дискусій. Як пильний читач славної тоді в нас **„Історії Русів",** знаменитої спроби української історії ще з 70-тих років XVIII століття, Шевченко тямив водно як усі московські злочини проти України, так і злочини ляцьких катів, і він навіть у хвилях розмолені самоти з Господом благає як божої ласки — **змоги пімститись над ворогом:**

„...Доки буде ворог лютий
На мене дивитись
І сміятись? Спаси мене,
Спаси мою душу,
Хай не скаже хитрий ворог:
„Я його подужав!"
(Псальми Давидові XII, 1845).

Хитрий ворог! Він навіть як революційний товариш і як „брат у славянофільстві", був такийже хижий і небезпечний, як і його царі й крулі. Московський революціонер, **декабрист Пестель,** видвигаючи проєкт своєї републиканської конституції (1825), відмовив Україні права на незалежність таксамо, як відмовляють його нам большевицькі Пестелі ще й нині. А ляцький поет Адам Міцкевич, що саме в епоху Шевченка побивався думками про славянське обєднання, не забував при ніякій нагоді проголошувати на ввесь світ, що верховний провід в обновленні всеславянської родини візьме в свої руки — Польща, і що їй підпорядкуються всі інші „брати". Отже пророцтво по лінії **вшехпольського хижацтва,** якого правдиву подобу бачимо ми, Українці, щойно сьогодні в її усій страшливій дійсности. Тож якже не величати нам самі нині тієї риси непорушної характерности в нашого дорогого поета, характерности, знаменної в нього стількиж гартом особистої вдачі, що й непримиримістю проти історичних ворогів України? Цеж тільки завдяки тій його непримирности з ворогами він зараз із першою появою його творів (1840) сває виразником найглибших почуть народу, а з ним і змагань України до визволення. Бо ось після того, як Шевченко вперше прибув до Києва (1843), він був — як каже Куліш у своїм **„Історичнім оповіданню"** — для київського гуртка „якимось небесним світильником"... „Спів його був воістину гуком воскресної труби архангела. І якщо колинебудь говорено поправді, що серце ожило, що очі загорілися, що над чолом у чоловіка засвітився вогненний язик, то це було тоді в Київі, з появою Шевченка". А **Костомарів,** пишучи про перші твори Шевченка, каже: „...Він (поет) бере близько до серця давню долю народу, але ця туга зовсім не вивчена, це цілий народ, що говорить устами свого поета..." І це вам уся причина, чому шеф жандармів граф Орлов, пишучи до царя звіт з дослідів у справі Кирило-Методієвського Братства, якого членом наш поет властиво не був, підсвічує в Шевченка його „бунтарського духа" і „зухвалість, яка не має ніяких меж" (!), та каже, що Шевченко всетаки „один з найголовніших винуватців".

Бо оце його устами промовила й справді вся душа народу. І якщо Шевченко у прескорбній задумі запитував у народу, за що стільки століть ми боролися з лютими ворогами, коли кайдани на наших руках ще й до нині, то це відгук національної траґедії в нас, яку в певній мірі, як і колись епоха Шевченка, переживаємо нині й ми. Траґедії народу, все наново поневолюваного тою непереможною неволею чужих наїзників, з глибини якої так горесно зітхав колись поет словами:

Світе тихий, краю милий,
Моя Україно!
За-що тебе сплюндровано,
За-що марне гинеш?...
(„Розрита могила", 1843).

Але власне сам Шевченко, той залізно характерний, той незломний духом Кобзар непримирних, знав гаразд, **де то й у кого** треба нам дошукуватись властивих **винуватців траґедії України.** Він, що так часто творив віщий суд над минулим і майбутнім України, він, незломний і непримирний, не міг не добачити тих земляків упідлених, що, відрікаючись святих змагань народу до волі, виклонювали собі в царських передпокоях ласку Первих і Вторих. І тих лакеїв царських і лідніжків, і грязь Москви й варшавське сміття, та тих недолюдків окаяних, що з кокардою на рабськім лобі помагали й ще завжди помагають катувати розпняту Матір. Справді — як глибоко мусів страждати співець Гайдамаків та Гамалії, Тарасової Ночі тай Івана Підкови, дивлячись на рабство в народі, і як дуже мусіли його боліти страшні слова молодого Костомарова про душу українського народу... Але ми читаймо нині ось хочби цінну книжку **„Реальна чи визвольна політика?"** (Видавництво „Розбудови Нації" 1933), або **„Сурму"** (ч. 5—6 з м. р.) і переглянемо там ганебні реєстри тих, що вислугуються ще й тепер ляцьким злодіям, а побачимо зараз, яке ще завжди незнищиме в нас те все, що протягом століть так часто губило Україну!

Та саме тому ідеал **революційної непримирности в Шевченка** мусить нам стати знову тим „небесним вогнем", тим „світильником", яким він був нашим предкам колись, першою появою Кобзаря України.

Бо зрештою, наперекір отим рабам у народі, його найкращі сили, **його молодь,** це в нас нині гідні спадкоємці заповітів **Шевченка, це гідні молоді лицарі нової України. Ті всесильні вірою й посвятою, що окуплюють боротьбу за волю смертю на шибеницях і в тюрмах, але своєю кровю окроплюють нову волю і її майбутній престол готують.** І на оцих то непримирних дивімся тепер з нашим поетом як на наших борців і найкращих захисників ідеалу волі й нової держави, на них, яким поет на відсталь століть виспівав несмертельні слова:

Борітеся, поборете!
Вам Бог помагає;
За вас сила, за вас воля,
І правда святая!
(„Кавказ", 1845).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 352, відбуде квартальний мітінґ 12 березня, зараз по Сл. Божій, під ч. 1030 В. Зул, в гали церковній. Проситься членів прибути на означений час, бо це перший квартальний мітінґ. Проситься довгуючих членів хоч потрохи сплачувати довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Ів. Пацановський, предс.; Мих. Гавриляк, кас.; П. Ладник, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Зоря, від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 11 березня, в годині 7.30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ і вирівнати свої вкладки. Є до полагодження важні справи. Хто хоче виміняти свою грамоту, нехай прибуде особисто на мітінґ і принесе свою стару грамоту. — Е. Парницький, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

А. Баварський.

ДОБРА ВІРА

(Оповідання).

(1)

У столярського майстра під Бродами працював челядник, що до Галичини зайшов з Волині. Майстер був з нього дуже вдоволений, бо добрий був робітник, не крав, не пив, в селі ніяких бучі ні авантур не робив. Ще ласкавіша була для нього майстрова. Не для себе вона хотіла своїми ласками купити парубка, бо вона й у сні не подумала би зломити подружної вірности. Та вона мала доньку Євку, для якої тяжко було знайти жениха. Євка була погана, майстер не мав маєтку, отже дівка не мала ні тої сили, що притягає серце, ні тої, що притягає розум. Челядник Тимко був би добрий для Євки, бо, як добрий столяр, мав у руках добрий хліб.

Тимкови Євка не в голові була, бо він вже на іншу задивився. Коли раз майстер вислав був його до сусіднього села, щоби в хаті одного господаря вставив вікна, він побачив там наймичку Дорку. Хоч у того господаря робив три дни, то таки не мав нагоди балакати з Доркою. Він робив у хаті, вона в стайни, по тім боці обійстя.

В тій стайни не лиш корова стояла. В стайни був один кут, відділений стінами. В тій стаєнній кімнатці постійно мешкав хтось: або пастух, або наймичка. Се було конечне, бо між стайнею і хатою була клуня. В ночи злодій міг би влізти до стайні і вивести корову. В хаті ніхто не почув би того. Отже Дорка майже цілу днину поралася в стайни або в тій кімнатці, і там спала. До хати приходила тільки обідати. Обідала разом з усею челядю при одним столі.

Тимко бачив Дорку тільки при обіді і при вечері. Несміливий був, отже й ні разу не забалакав до неї. Скінчивши роботу, відійшов, не попрощавшися з нею. Не тому, щоби може не хотів, а тому, що не було нагоди. Відходячи, він зволікав, крутився, вертівся, ґадаючи, що вона таки навинеться, і він буде міг сказати їй бодай „будай здорова!" Та вона не зявилася. Відійшов лихий, не маючи відповіди на питання:

— Чи вона не могла прийти, щоби попрощатися, чи може я їй такий байдужий, що про се й не подумала?

Коли Дорка вчула, що столяр вже відійшов, їй чогось то банно стало. Лиха була, що він так знехтував її. Сидячи за столом, вона все закидала оком в його сторону і добре підстерегла, що й він крадьки позирає на неї. Гадала, що таки забалакає. А він не то що за ввесь той час не відізвався до неї словом, а й відходячи, не попрощався. Її мороччили питання:

— Чи він тільки не мав нагоди або смілости бодай на відходім забалакати до мене, чи може я йому таки байдужа, що про се й не подумав?

Тимко тепер все думав, що добре було би, як би майстер знов післав його на роботу в те село. Дорка тепер все думала, що не зле було би, як би який їх сусід покликав Тимка столяря до якої роботи.

— Тепер я крутивсь би так, що з нею мусів би зійтися і мусів би забалакати до неї, і ні она не здивувалась би, ні люди, — думав Тимко.

Дорка знов так думала:

— Тепер я крутилась би так, що мусіла би зійтися з ним і мусіла би забалакати до нього і він не здивувався би, ні люди.

Дорка пустилася на хитрощі, щоби столярського челядника ще раз стягнути. В її стаєнній кімнатці було дрантиве вікно, бо стайня була дуже стара. Раз, коли був сильний вітер, вона се вікно відчинила, щоби вітер його вирвав. Та на те вітер був засильний. Дорка помогла вітрови. Натисла на раму і рама відпала. Впала на землю і зломилася. Очевидно, й шибу чорт взяв. Дорка пішла до господаря і сказала, якої біди нарobив той вітер.

— Треба знов кликати столяря, — сказала. — Нехай зробить цілком нові рами.

Господар пішов подивитися. Взяв поломані рами в руки і бачучи, що то вже саме порохно, сказав:

— Сі рами справді вже ні-дочого. Та до одної штуки не виплатиться кликати столяря.

— Я піду і занесу столяреви міру, — сказала Дорка. — Як рами будуть готові, знов піду і принесу.

— Не треба! — перебив господар. — Вікна в коморі мають тусаму міру. Одно непотрібне. Одну діру можна забити дошками. Іди до комори, вийми одно вікно і принеси сюди!

Похнюпившися, Дорка пішла і вікно принесла. Господар приклав до діри в стайни і каже:

— Неначе нарошно зроблене для стайні. Столяря не треба, бо я сам зроблю се...

Час ішов. Тимко став забувати за Дорку, з душі Дорки став щезати образ Тимка. Він ставав щораз більше блідий, зробився як мрака і як мрака розвіявся.

У Тимкового майстра було щораз більше роботи. Найбільше роботи давав йому монастир, що цілком відновлювався. Одної днини ігумен покликав майстра до себе і без ніякого вступу сказав:

— Або! або! Або ваш челядник Тимко ще нині відійде від вас, або ми вже нині відбираємо від вас всю роботу. Не досить того. Всім вірним забороняємо давати вам будьяку хоч би найдрібнішу роботу!

Майстер стояв хвилину, неначе поражений громом. Отямившися, спитав:

— А то чому, отче ігумен? Тимко може краде?

— Не краде, — відповів ігумен. — Його руки чисті. Ми знаємо, що то добрий робітник і чесний парубок.

— То якаж причина? Може він який безбожник?

— Як для кого! Він дуже побожний, та се тим гірше для його душі; тим гірше й для вас, що такого держите у себе і даєте йому заробляти на хліб насущний...

— Не второпаю!

— То ви хіба не знаєте, що він шизматик?! — гукнув ігумен.

— Шизматик? Себто православний? Я того не знав.

— Ви того не знали?! Він у вас робить, він ваш постійний челядник і ви не знаєте, якої він віри? Як ви, католицький ремісник, могли такого взяти?!

— На його чолі не написане, якої він віри.

— То ви не бачили його документів, його паперів?

— Я тільки дивився, чи він добрий робітник. Що він християнин, се я знав, бо, приходячи до мене, сказав „Слава Ісусу Христу!"

— Ви були дуже необережні. Через вас і ми, хоч цілком несвідомо, впали в болото. З вашого варстату до монастиря вже прийшло неодно, що було може в руках того шизматика! Тепер всі річи, які до нас прийшли з вашої роботи, ми мусимо посвятити... Шизматицька робота в католицькім монастирі!

— Щож я тепер зроблю? — столяр спитав, чїхаючися за вухом.

— Нагнати! Зараз нагнати, як не хочете втратити роботи і зарібку, і як не хочете шкваритися в пеклі.

— Колиж бо так годі! І не годиться викинути чоловіка на вулицю, і закон каже челядникови виповісти на пятнацять днів.

— Заплатіть йому за тих пятнацять днів і зараз викиньте! То буде кара за вашу необережність. Приймаючи другого челядника, добре дивіться на його документи, в якої він віри.

— Хоч мій челядник може православний, то він ходить таки до нашої церкви. Я сам бачу його там що неділі, що свята. Він мабуть гадає, що наша віра і його віра, то однаково добрі віри...

— Як гадає так, то нехай перейде на унію. Як не зробить так, то його порога нашої церкви вже не переступить. Прикажу більше не впускати його. Як таки увійде, то прикажу викинути!

Майстер стурбований вернувся до хати. Покликав Тимка до себе і переповів йому цілу ту свою розмову з ігуменом.

(Далі буде).

ДОПОМОГА БЕЗРОБІТНИМ.

Не можна дуже дивуватися, що між донесеннями про конференцію стейтових ґубернаторів, скликану президентом Рузвелтом до Білого Дому, справа допомоги безрбітним не грала такої ролі, на яку вона заслугує. Хоч це без сумніву перша справа внутрішньої політики Америки, то в дану хвилю банкова справа притьмила її в увазі ґазет та громадян. І саме тому громадянство не може її спускати з очей та не давати ніякій іншій справі, хвилево більше маркантній, відвертати від себе увагу.

Справу допомоги безробітним порушив самий президент у своїй промові до ґубернаторів. І порішив він її незвичайно вправно, бо з одного боку подав хиби дотеперішньої роботи в цій справі, а з другого боку подав зараду та вказав дорогу поступовання, словом, подав конструктивну критику.

На самому вступі своєї промови Рузвелт підкреслив основну недостачу допомоги безробітним в Америці. Державна допомога, як відомо, виходить із заложення, що до допомоги в першу чергу обовязані стейти та місцеві уряди. Щойно тоді, як ця допомога вичерпається, обовязаний допомагати федеральний уряд. Тепер багато стейтів відносяться до федерального уряду з закликом про допомогу, заявляючи, що фонди стейту вже вичерпані. Федеральний уряд хотів би допомогти, але він не має тепер ніякої машинерії, яка могла би йому сказати, скільки людей знаходиться без праці, скільки помагає кождий стейт, і скільки ще допомоги він потребує від федерального уряду. Словом, по роках існування безробіття в Америці Федеральний уряд ще й нині не має відповідної машинерії для допомоги, не має навіть машинерії для відкриття фактів про розміри безробіття, про розміри потреб допомоги безробітним. Цю машинерію треба щойно створити. І президент Рузвелт думає, що йому вдасться це зробити впротягу найближчих двох-трох тижнів.

Цими словами президент Рузвелт вдарив з належитою критикою недбальство попереднього уряду в справі допомоги безробітним. Це справді було скандалом, що, не зважаючи на постійні домагання громадянства, федеральний уряд не постарався зробити навіть цього першого кроку: поставити машинерію для винайдення фактів про безробіття, машинерії, без якої всяка допомога мусить бути доривочна, неправильна, небизнесова, словом, невідповідна.

Заява президента Рузвелта дає основу до надії, що федеральний уряд нарешті забереться робити те, що свідоме громадянство вже здавна вважало його першим обовязком.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний, складаю щиру подяку головним урядникам У. Н. Союза за уділення мені запомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі мені стали великою помічю в моїй слабости.

Також дякую місцевим урядникам нашого відділу за їх труд.

Петро Костик,
член 105 від. У. Н. Союза,
Филаделфія, Па.

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Повідомляється усіх сотенніх старшин Чорноморський Січей, що ЗБОРИ відбудуться в СУБОТУ, дня 11-го березня (марта) 1933 р., точно в годині 8-ій ввечір, в Січовій Галі III-тої Сотні під ч. 229 SPRINGFIELD AVE., NEWARK, N. J.

Обовязково кождий старшина мусить явитися. 56

Е. Драґінда, от.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ Й УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЄ МИСТЕЦТВО

Від перших днів заснування Союза Українок Америки було бажанням його орґанізаторок крім інших галузей праці творити і плекати українське народнє мистецтво. Жінки, котрі укладали статут, розуміли вагу цеї ділянки праці, знаючи, що нею можна зробити велику пропаґанду українській культурі між чужинцями, а заразом популяризувати українське імя тут в Америці, а далі обзнакомити в першій мірі й себе самих з багатствами нашого народнього мистецтва, над яким працювало українське жіноцтво сотки літ.

Переведення в життя цього пляну показалося в самих початках неможливим. Жіноцтво не було зорґанізоване і всю свою енерґію треба було зужити на закладання нових відділів та обєднання істнуючих вже товариств в одну могучу орґанізацію, яка вказалаб їм напрям, ціль і завдання їх тут в Америці.

Хоч треба було поборювати великі трудноші та перепони, праця та увінчалася успіхом і протягом сімох літ зорґанізовано 49 солідних відділів та навязано контакти з іншими жіночими товариствами, які заохочено до праці і які в короткому часі також стануть відділами Союза Українок Америки.

Коли вже Головна Управа СУА могла розпочати свою працю над виконанням намічeного пляну в ділянці українського мистецтва, наспіла страшна чутка про „пацифікацію" Галичини. Це припинило на якийсь час працю над мистецтвом, бо СУА пішов на поміч Рідному Краєви, орґанізузючи Медично-Допомоговий Фонд. Протягом трох місяців переслано до Народньої Лічниці у Львові поверх $1,600 на ліки для жертв ляцьких звірств.

Щоб поширити орґанізацію між українським жіноцтвом та заохотити його до дальшої праці по всіх місцевостях Америки, скликано Перший жіночий Конґрес в Америці, на який зїхалися жінки з ріжних околиць та місцевостей Америки і Канади. Треба з радістю ствердити, що Конґрес випав успішно, коли числитися з тим, що це був перший Конґрес Українського Жіноцтва в Америці.

Цього року має відбутися в Шікаґо **Всесвітня Вистава,** на котрій держави світа будуть представляти свої культурні осяги з останнього століття.

І тут Союз Українок Америки не остався позаду, а взявся енерґійно до праці, щоб здійснити давно виготовлений плян. Головна Управа СУА зрозуміла вагу і значіння Всесвітньої вистави в Шікаґо, бо там можна буде представити свої культурні та мистецькі здобутки, які чарують не лише нас, але й чужинців, а які дуже часто присвоюють собі чужі, як Поляки і Москалі.

Головна Управа СУА скликала в справі нашої участи збори на котрих обговорено справу і вибрано комісію, яка мала занятися зібранням відповідних фондів, замовленням експонатів та уряджeнням самої вистави. В склад комісії увійшли: Олена Д. Лотоцька, голова; Павлина Авраменко, писарка; Емілія Угорчак, скарбничка; Катерина Гупало, Марія Ленчук, Марія Петренко, Анна Онищук, Марія Ляхіцька, радні.

Вирішено, що СУА буде співпрацювати з Головним Комітетом Української Вистави в Шікаґо і буде старатися, щоби українська вистава в Шікаґо випала якнайкраще. Не проволікаючи часу, замовлено всі експонати, на підставі проєкту Коопертиви Укрїнського Народнього Мистецтва у Львові, представленого представницею Кооперативи, інж. Стефанією Чижович. Кошти виноситимуть згідно з проєктом $2,225. В проєкт входять експонати з ріжних галузей українського мистецтва як: ткацькі вироби, килими, вишивки, народні одяги з ріжних околиць України, гончарські, деревляні вироби, писанки і т. д., одним словом: усе, що входить в обсяг народнього мистецтва. Всі замовлені експонати має оглянути у Львові спеціяльна комісія, вибрана з фаховців. Вони мають справдити, чи річи надаються на Всесвітню Виставу з боку культурної й мистецької досконалости. Знаючи, що за короткий час ми не в силі зібрати такої поважної суми грошей на замовлені річи, на які треба було вислати негайно задаток в сумі $1,000, бо багато річей треба буде виготовляти спеціяльно на Виставу, вибрана комісія мусіла затягнути позичку. Позичено $1,200. Датками зібрано досі $607.20; разом $1,807.20. Вислано завдаток до кооперативи у Львові в сумі одної тисячі долярів, адміністраційні видатки виносять $14.99, а в банку остається $792.21. Тут подаємо лише загальну суму. Подрібний фінансовий звіт залучаємо осібно.

Щоби приспішити збірку, „Виставовий Комітет СУА" вислав поверх 250 ліст до відділів, як також до інших жіночих товариств та орґанізацій, з проханням, щоби всі енерґійно взялися улаштовувати ріжні вечірки, вистави, балі, представлення і т. п. підприємства на цю ціль, щоб перевести збірку успішно до кінця.

Тимсамим СУА старається облекшити працю Украін ького Виставового Комітету в Шікаґо, бо, закуповуючи експонати на вище зазначену суму з усіх ділянок українського народнього мистецтва, збагачує виставу, а тимсамим заощаджує видаток, який мусів би зробити Комітет в Шікаґо.

По Всесвітній Виставі в Шікаґо всі нами закуплені річи остаються власністю СУА як його майно. При Головній Управі створиться осібний відділ **Українського Народнього Мистецтва,** котрий буде служити як авторитетна інституція в Америці й стоятиме в постійнім звязку з кооперативою у Львові, доповняючи колєкцію найновішими здобутками українського мистецтва, дбаючи за це майно та влаштовуючи вистави в ріжних місцевостях Америки, коли цього зажадає відділ СУА в даній місцевости.

До такого відділу праці треба нам жінок і дівчат фаховців, які вивчилиб потрібну літературу про українське мистецтво і його пізналиб. І ця справа була порушена на загальних зборах СУА. Знайшлися охочі, тут роджені дівчата, котрі поїдуть до Львова на курс українського народнього мистецтва на свій власний кошт. Щоби дати нагоду скінчити такі курси таким жінкам і дівчатам, котрим фінансові обставини не позволяють поїхати до Европи, СУА відкриє курс українського народнього мистецтва тут в Америці, спроваджуючи фахову силу з Европи, коли зголоситься більше число курсанток. Ми знаємо, що між родженою тут українською молодю є дівчата, які мають мистецький хист і здібности, а котрим треба лише школи, щоби вони могли вивчити те, чого їм ще бракує. В краю маємо вже багато таланових жінок і дівчат, які покінчили курс (студії) та працюють успішно на полі українського мистецтва.

Тим СУА може стати центром українського народнього мистецтва в Америці, а тоді покінчимо з тими всіми труднощами, які приходиться переносити ріжним товариствам та відділам при влаштовуванню вистав, яких дуже мало є, а коли є, то не все відповідають мистецьким вимогам. Річи, які СУА спроваджує, будуть творити цілість і будуть уживані на виставах по цілій Америці. Тоді допера здійсниться наш плян, який започатковано в самих початках заснування СУА. Відділи СУА чи інші товариства, які в своїй місцевости бажають урядити виставу, зможуть без клопоту дістати всі. експонати, а також фахові поради в цих справах. Зовсім природно, що першенство будуть мати ті товариства, які причиняться датками до виплати цеї дійсно мистецької колєкції, одинокої в Америці. Невеличка поміч кождого українського жіночого гуртка в Америці, а була би змога закупити збірку два або три рази більшу. Та до цього треба солідарности (єдности). А ми щиро віримо, що вона є між нашим жіноцтвом.

Тому взиваємо ще раз всіх жінок і дівчат в Америці, щоби зараз взялися до праці та помогли СУА довести діло з гідністю до кінця. Хай українська жінка дасть доказ, що можна осягнути її жертвенністю і патріотизмом.

СУА дякує всім тим, що зложили позички й жертви, і взиває все жіноцтво, щоби пішло назустріч такому великому ділу. По вказівки і лісти треба писати, як також гроші слати, на адресу скарбнички:

Mrs. Emily Uhorchak,
325 York Street,
Jersey City, N. J.

За Виставовий Комітет Союза Українок Америки:

Павлина Авраменко,
писарка.

ОРҐАНІЗАЦІЙНА ПЕРЕПИСКА

Як мається справа з виміною грамот.

Надіслані старі грамоти перед днем 25. лютого тепер вимінюється на нові. Власників тих грамот переноситься зі старого роду обезпечення до нового. Їх імена викреслюється з виказів старого роду і вписується до виказу членів нових родів. Рівночасно виписується нові грамоти. В кождій новій грамоті-контракті виписується ті табелі, які відносяться до членів. Ці табелі є дещо відмінні від тих, що були доставлені членам в 1932 році, бо, вимінюючи грамоту в 1933 р., грамота кождого є один рік старша і резерва значно більша. Приміром, грамоти, що були в 1932 р. 17 літ у силі, тепер у 1933 р., вже є 18 літ у силі. Та сама грамота, коли би була виміняна аж у 1934 р., була би 19 літ у силі. Само вписування тих табель до грамот членів є великою роботою. Це вимагає великої уваги, обережности і контролі.

З причини цеї небувалої і трудної роботи експедиція виказів рахунків і грамот відбудеться в дещо відміннім порядку, ніж це бувало досі.

Відділи отримають наперед, і то з малим опізненням, „рол мет", у якім будуть викази і рахунки за повнолітних членів, тих, що лишилися в старім роді обезпечення, і за молодечий департамент.

В кілька днів, а може й цілий тиждень, пізніше отримають осібно викази і рахунки за нові роди. В тих виказах будуть включені ті члени, що перейшли зі старого роду до кляс T—100, T—250, T—500, T—750, T—1000, T—1500 і T—2000, а таксамо нові члени, приняті до кляс W—500, W—1000, W—1500 і W—2000 W—2500 і W—3000.

За тим наступить висилка нових грамот, на які члени могтимуть затягати позички. Аж на нові грамоти буде можливо затягати позички. Доки член не отримає нової грамоти і доки остається в старім роді обезпечення, доти не може позички затягнути і мусить старий рід оплачувати.

Ще раз просимо звернути увагу, що тільки правосильні члени, себто ті, що їх вкладки до головної каси заплачені, можуть грамоти вимінювати і з привілеїв у новім роді користати.

Суспендовані члени мусять бути наперед приняті наново, точно після статута, і аж тоді, як правосильні члени, зі старого до нового роду переходити.

Ті члени, котрих старі грамоти на виміну були тут надіслані по дні 25. лютого, будуть перенесені в березні і заховані як члени нового роду з вкладками на квітень. А за березень мусітимуть іще заплатити вкладки старого роду.

В такім порядку продовжуватися буде дальший перехід членів зі старого роду до нового. Хто пришле стару грамоту до виміни на нову по 25 дні в місяці, того переміну буде можливо виконати аж слідуючого місяця.

Коли кінчиться реченець виборів делеґатів на конвенцію.

60 днів по проголошенню конвенції в орґані.

Тому, що конвенція була проголошена в „Свободі" з 4. січня 1933 р., то 60-дневний реченець скінчився в неділю, 5. березня 1933 р.

Леґальність виборів і делеґатів.

На численні запити, домагання і протести, ще раз подаємо до відома, що про леґальність виборів, або про сам вибір рішатися може лише в означений статутом спосіб.

Екзекутивний комітет рішати буде перед 15-тим цього місяця.

Верифікаційна комісія — два дні перед конвенцією.

Сама конвенція — першого дня засідання.

Для заспокоєння інтересованих, головна канцелярія може подати лише інтепретацію статута в тій справі, і так:

Щоби вибір делеґата був леґальний і важний, передовсім треба, щоби ті, котрі вибирають, мали право вибирати, а той, кого вибирають, щоби мав право бути вибраним.

Може бути вибір леґальний, але вибраний не мав права бути вибраним. І тому вибирається заступників, щоби, коли не делеґат, то його заступник міг взяти участь у конвенційних нарадах.

Та хочби у відділі були члени, що мають право делеґата вибирати, то коли той відділ не сповнив усіх своїх приписаних статутом обовязків супроти орґанізації, то такий відділ не має права посилати на конвенцію делеґата.

Відділ, який існує нелеґально, себто не після приписів статута, отже такий, котрий помимо заборони сатута У. Н. Союза приймає таких членів, котрі рівночасно не стають членами У. Н. Союза, не сповняє своїх обовязків і на тій підставі не має права слати на конвенцію делеґата.

Довгуючі відділи також не мають права посилати на конвенцію делеґата. А довгуючі члени, без огляду на те, чи довгують до місцевої, чи до головної каси, не мають права голосувати ані бути вибраними.

Леґальність вибору залежить також від того, чи сам вибір відбувся леґально, то є точно після припису статута, тай чи збори, на котрих вибір переведено, були формальні і леґальні.

Не бачучи власними очима, де, коли і як переводилися вибори, тай чи вибираючі і вибрані мали до цього приписане статутом право, дуже трудно рішати про леґальність виборів делеґата. Таксамо немислимо рішення про леґальність виборів делеґатів опирати на тім, що хтось голословно закидує, тимбільше, коли й закиди оперті лиш на опінії інтересованих, а не на постановах статута.

Приписи статута в тих справах є доволі ясні і повні. Тай лиш на тім, що статут про вибори постановляє, повинні опиратися як вибори так і протести, бо тільки тим мірилом будеться рішати про леґальність виборів.

Тим разом з причини безробіття, або радше з причини загального бажання членів на конвенцію їхати, вибори відбувалися з небувалим поденервуванням і завзяттям.

Та щоби обминути можливі з цього консеквенції і шкоди для орґанізації, потрібно більше як звичайно вирозуміння, потурання і такту всіх інтересованих, включно з інстанціями, котрим припадає обовязок рішати.

Осторожність усіх повинна бути сконцентрована на факт, що конвенція це великий наклад кошту і праці, які одним нелеґальним делеґатом можуть бути змарновані так, як примірoм вибір делеґата одним неправним голосом. Бо так, як можна уневажнити вибір делеґата, тому, що в голосуванню брав участь хтось такий, що до цього не мав приписаного статутом права, так можна уневажнити рішення конвенції, коли в тих рішеннях брали участь такі, що до цього не мали приписаного статутом права.

Тому з рішенням леґальности вибору делеґата треба з довірям здержатися до часу, коли таке рішення формально і леґально може бути видане і проголошене в орґані, знаючи згори, що те рішення мусить бути таке, як закон приписує і безумовно вимагає.

RADIO

МІСЯЦЬ ШЕВЧЕНКА НА РАДІО.

Музично-книгарське підприємство „Сурма" присвятило всі свої радіо програми в місяци марті ц. р. пошануванню памяти Т. Шевченка, зпопуляризованню його житеписи і значіння та творів серед українських і американських слухачів.

Ось так минувшої неділі слухачі радіо програми Сурми мали нагоду чути короткий відчит про Шевченка по англійськи, виголошений студентом калиджа Михайлом Михайловим, котрий також прегарно віддеклямував Шевченкову поему „Минають дні, минають ночі" у перекладі пані Войнич („Фром дей ту дей, фром найт ту найт май сомер песес"). Опісля квартет пані Марії Гребенецької відспівав велику кантату Лисенка до слів поеми Шевченка „Бють пороги" До Основяненка. Соля в тій кантаті зістали виконані П. Гребенецьким (бас) і Великановим (тенор). Крім того квартет відспівав композицію Лисенка до слів Шевченка „Ой діброво, темний гаю". Вкінци пані Гребенецька відспівала сольо сопранове „Хусточко моя" (Шевченко-Лисенко).

Дальші три програми будуть як слідує:

В неділю, дня 12-го ц. м., Квартет пані Гребенецької відспіває композицію Богдана Вахнянина до слів Шевченка „Дума з Невольника", сольо басове п. Гребенецький, а дует (сопран і тенор) пп. Гребенецька і Великанів. Крім того квартет відспіває Лисенка „Пісня Кобзаря з Ґонта в Умані" з Гайдамаків. Пан Гребенецький відспіває барітонове сольо „У гаю, гаю" (Шевченко-Лисенко).

Наш молодий адвокат з Нюарку, Н. Дж., Стефан Щумейко, виголосить короткий відчит по англійськи про Шевченка.

На дальшу неділю **(19 марта ц. р.)** Шевченкова програма на радіо буде складатись із кантати Лисенка до поеми Шевченка „ІВАН ГУС", з квартету Д. Роздольського до слів думки Шевченка „Сонце заходить" і з соля тенорового (п. Великанів) до слів Шевченка „Кохайтеся, чорнобриві" з „Катерини" Аркаса. Коротку промову по англійськи скаже Чешка п. професор Шарка Грбкова на тему „Ческьке а українське відродження".

Вкінци **в неділю, дня 26-го марта,** у Шевченкову програму увійдуть: Композиція Лисенка до слів Самійленка „УМЕР ПОЕТ" (На смерть Шевченка); сольо басове виконає п. Гребенецький. Пані Гребенецька відспіває Шевченка-Лисенка „Садок вишневий коло хати". А спеціяльно для цеї нагоди зложений октет п-і Гребенецької заспіває „ЗАПОВІТ" ШЕВЧЕНКА в композиції Вербицького на вісім голосів.

Концерти починаються 8.30 рано. Радіо-стація W.O.V., 1130 Кс.

(Оґол.) **М. Сурмач.**

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Л. Р., Филаделфія, Па. — Ріжно може бути. Такі річи годі передбачити. Але одно майте на увазі, що коли би всі так зробили з грішми як Ви, тоді певно дійшло би до катастрофи.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Українська Виставова Корпорація скликає віча.

Заходом Української Виставової Корпорації скликується віча в отсих місцевостях:

Дітройт, Міш., в днях 11. і 12. березня; в **Міннеаполіс, Мінн.,** дня 19. березня; а в **Клівленд, Огайо,** дня 26. березня.

Дальші віча будуть проголошені пізніше. На вічах будуть всюди присутні відпоручники Корпорації. Просимо Місцеві Комітети займитися проголошенням місця і часу.

Також просимо звернути увагу на зміну адреси Корпорації, яка від 1. березня є така:

Ukrainian Chicago World's Fair Exhibit,
9300 Cottage Grove Ave.,
Chicago, Ill.,

УКРАЇНСЬКА ВИСТАВОВА КОРПОРАЦІЯ ВСЕСВІТНЬОЇ ВИСТАВИ В ШІКАҐО:
Д-р Мирослав Сіминович, голова;
М. М. Белеґай, фін секр.

RADIO.

CLEVELAND, OHIO.

Ukrainian Radio Hour.

Once again Ukrainians did it, and everybody is talking about them. This time it was the Radio Hour. It comes through WJAY at 3 PM. Eastern Standard Time, on Sunday. Last Sunday we had a Ukrainian program, and it was 100% Ukrainian. The announcer is Mr. Tarnowa, who is also the sponsor of the hour. We have the Ukrainian Young Mandolin Orchestra, which adds color and taste of beauty to the program with their Ukrainian pieces of music. They also have groups of people to sing songs and they have soloists, too.

It is a real treat to listen to them. They have been getting letters of congratulations from all over the country for their fine work.

Michael L. Lezan.

—o—

РАДІО ПРОГРАМА В ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА.

Український Артистичний Театр уряджує програму на радіо через стацію WIP, в суботу, дня 11 березня, у год. 8.45 вечером.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ТАРЗАН МОЖНОВЛАДЕЦЬ ДЖУНҐЛІВ. 87.

Великий леопард якось дивно підстрибнув і повис на мотузі. Він страшенно бив повітря своїми лабами, стараючись вирватися з аркана, та надаремно. Блейк побачив, що якась людська постать зістрибнула з дерева й з ножем у руці подалася до леопарда. Потім короткий удар ножа в серце звіря припинив його судорожну агонію. Звір повис мертвим тілом на мотузі недалеко від Блейка, який ще не міг розглянути, хто його вратував від загибелі.

Невідомий розвязав мотуз на гилці дерева й леопардове тіло тяжко впало на землю недалеко від Блейка. Коли постать невідомого наблизилася до Блейка, то він пізнав, що це був Тарзан. „Тарзан з малп!" з радістю викрикнув Блейк. На це почув відповідь: „Нарешті я знайшов тебе! Щастя твоє, що я не спізнився на одну хвилину", говорив Тарзан. „В життю нераз буває так, що одна' хвилина рішає про бути, чи не бути", відповів Блейк.

Тарзан поспішив звільнити Блейка з мотузків, якими він був тісно звязаний. „Хто тебе звязав?" — запитав він. „Відділ Арабів", відповів Блейк. „Це може той хитрун Ібн Джед?" — запитав Тарзан. „Так, це був він. Він також захопив з собою дівчину, яка була зі мною", говорив Блейк. Тарзан слухав його, міцно стиснувши свої губи. Нарешті він сказав: „Ти ліпше скинь з себе отсе лицарське важке убрання й ми рушимо слідами Арабів".

На піску не було видно ніг княжни, а скоро й сліди Арабів розділилися: частина їх пішла на північ, а частина на південь. Годі було дізнатися, з яким гуртом Арабів пішла Ґвінальда. Тарзан докладно розглядав усі сліди й нарешті рішив, що Блейк має йти на північ, а сам Тарзан піде на південь. „Коли ти знайдеш її, то йди по пятах Арабів, поки я не дожену тебе. Бажаю успіху", сказав Тарзан. Потім він пішов геть у напрямі на Німр.